

Toimintaympäristön tila Espoossa 2023

Kansainvälinen toiminta Espoossa

Espoon kansainvälisten asioiden työryhmä
Lisätiedot: kansainvälisten asioiden päällikkö
Annika Forstén, annika.forsten@espoo.fi

14.4.2023

Koronan vaikutukset

Kansainvälinen kongressi- ja matkailutoiminta oli vähäisempää kuin ennen koronaa mutta kasvussa vuosiin 2020 ja 2021 verrattuna.

- Kansainvälisten majoitusvuorokausien määrä kasvoi 59 % (152 000 kpl) vuoteen 2021 verrattuna (95 300 kpl). 2019 määrä oli 195 000.
- Kansainvälisiä kongresseja järjestettiin yhteensä 46, joista 5 virtuaalitulaisuuksina. Vuonna 2019 järjestettiin 93 kongressia.

Pandemia-aikana kehittynyt virtuaaliyhteistyö jatkui kaupungin kansainvälisessä toiminnassa.

Matkustamisen vähenemisen vuoksi säästöjä syntyi vuoden aikana 182 715 euroa.

- Kaupungin matkustusohje suosittaa sähköisten työvälineiden käyttöä varsinaisen matkustamisen sijaan aina kun mahdollista. Samalla kasvokkaisten tapaamisten merkitys korostui, kun verkostoissa ja kumppanuuksissa rakennettiin uudelleen luottamusta ja tiivistettiin yhteistyötä etäajan jälkeen.

Hyvinvointialueen vaikutukset

- Länsi-Uusimaan hyvinvointialueen aloitettua toimintansa osa hyvinvointityöhön liittyvästä kansainvälisestä yhteistyöstä siirtyi hyvinvointialueelle, ja osa yhteistyöstä edellyttää yhteistyötä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä.
- Valmistelu yhteistyökohtien tunnistamiseksi käynnistyy huhtikuussa 2023.

Ukrainan sodan vaikutukset

- Suhteet kahteen venäläiseen ystävyyskaupunkiin (Hatsina ja Sotshi) keskeytettiin toistaiseksi.
- Enter Espoon matkailutoiminnoissa keskeytettiin kaikki markkinointitoimenpiteet Venäjälle heti hyökkäyssodan alettua. Sota vaikuttaa ja tulee vaikuttamaan voimakkaasti matkailuun. Vaikuttavia tekijöitä ovat mm. Venäjään kohdistuvat pakotteet, Venäjän ilmatilan käyttöedun poistuminen, muuttuvat markkinat, turvallisuuden tunteen heikkeneminen ja sitä kautta imagohaitta, maailman talouden tila ja yleinen hintojen nousu, kuten energian.
- Yhteistyötä Ukrainaankin lisättiin merkittävästi:
 - Espoon järjestämässä Eurocities-kaupunkiverkoston vuosikonferenssissa 100 eurooppalaista kaupunkia sitoutui Ukrainan tukemiseen.
 - Espoo käynnisti yhteistyötä Kryvyi Rihin kaupungin kanssa. Opetuksen järjestämistä Kryvyi Rihissä tuettiin ja kasvun ja oppimisen toimiala yhdessä korkeakoulujen ja Omnian kanssa käynnisti yhteistyöverkoston Espoon ja Kryvyi Rihin peruskoulujen, lukioiden, ammattikoulujen ja yliopistojen kanssa. Kasvun ja oppimisen toimialalle sota toi myös uusia oppilaita. Etäopetus Ukrainasta käsin otettiin huomioon opetuksessa.
 - Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit yhdessä Helsingin seudun kauppakamarin kanssa keräsivät 120 lämmityslaitetta Ukrainaankin osana Euroopan parlamentin ja Eurocities-verkoston Generators of Hope –kampanjaa. Keräykseen osallistui asukkaita, yrityksiä ja kaupungit.
 - Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit yhteistyössä yrityskumppanin kanssa käynnistivät pilottiprojektin, jonka tavoitteena on auttaa ukrainalaisia start up –yrityksiä asettautumaan pääkaupunkiseudulle. Kolme ukrainalaista yritystä suunnittelevat asettautumista Espooseen.

Kansainvälinen toiminta on keino Espoo-tarinan tavoitteiden saavuttamiseen

Esimerkkejä:

Valtuustotavoite 1: Espoo on oppimisen ja sivistyksen kärkikaupunki

- Osana Euroopan nuorison teemavuotta Espoo kehitti Future Mentors -ohjelman, jossa 94 nuorta mentoroivat kotikaupunkinsa johtajia kestävään tulevaisuuteen liittyvistä peloistaan ja unelmistaan. 26 Eurocities-verkoston jäsenkaupunkia osallistui ohjelmaan. Ohjelma johti päättäjien ja nuorten välisen dialogin lisääntymisen lisäksi uusiin osallisuusmenetelmiin muutamissa kaupungeissa ja Espoo sai näkyvyyttä nuorten osallisuuden edelläkävijänä kansainvälisillä foorumeilla. Nuoret antoivat ohjelmalle arvosanan 4,2/5 ja päättäjät 4,1/5.

Valtuustotavoite 2: Espoo toteuttaa palveluja koko espoolaisen yhteisön voimin

- Syksyllä 2022 käynnistyneessä FAIR EDIH (Finnish AI Region European Digital Innovation Hub) –hankkeessa Espoon kaupunki tarjoaa kokeilu- ja testbed-palveluita yhteistyössä pääkaupunkiseudun kumppaneiden kanssa pienten ja keskisuurten yritysten tekoälykehityksen tueksi. Hanke muodostuu kymmenestä eri partneriorganisaatiosta ja kuudesta kumppanista. Hankkeen rahoitus Espoon osalta on 171 418 euroa kolmelle vuodelle. Digitaalinen innovaatiohub on osa Euroopan Unionin uutta Digitaalinen Eurooppa –ohjelmaa.
- Elisan järjestämä Elisa Masters Espoo '22 e-urheilutapahtuma toi Espooseen 8 000 päivittäistä kävijää kolmen päivän ajan ja arviolta 2,2 milj. euroa matkailutuottoja. 1,3 milj. katsojaa seurasi tapahtumaa ja siitä tehtiin 700 uutisartikkelia. Tapahtuma oli ensimmäinen mittava e-urheilutapahtuma Espoossa ja osa kansainvälistä e-urheilun turnaukokokonaisuutta. Espoon kaupunki oli tapahtuman kumppani.

Valtuustotavoite 3: Espoo on taloudellisesti kestävä ja verotukseltaan kilpailukykyinen

- Kansainvälisilläkin markkinoilla toimivista pörssiyrityksistä Fiskars ja Martela muuttivat pääkonttorinsa Keilaniemeen vuonna 2022. Aalto-taustainen Relex muuttaa Otaniemeen ja Aspo muuttaa Keilaniemeen 2023-2024.
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja Suomen suurimmat kaupungit yhdessä Business Finlandin ja ulkoministeriön kanssa sijoittivat uuden kaupallisen ja teollisen yritysasiantuntijan, Industrial Consuln, Washingtoniin Yhdysvaltoihin. Henkilö vahvistaa yritys yhteistyötä amerikkalaisten yrityskumppanien kanssa.

Kansainvälinen toiminta on keino Espoo-tarinan tavoitteiden saavuttamiseen

Esimerkkejä:

Valtuustotavoite 4: Espoo on kansainvälisesti vetovoimainen yrittäjyys- ja innovaatiokaupunki

- Espoo sijoittui toiseksi Euroopan komission innovaatiopääkaupunkikilpailussa (iCapital). Sijoitus kertoo Espoo-yhteisön vahvasta innovaatiokulttuurista ja –tarinasta, joka kiinnostaa myös Eurooppaa – yhteistyössä Aalto-yliopiston, VTT:n ja yritysten kanssa. Espoo oli finaalissa myös vuosina 2019 ja 2020.
- Eurocities -vuosikonferenssi keräsi Espooseen 400 kävijää 28 maasta ja 100 kaupungista. Kaupunginjohtajat, asiantuntijat, Euroopan komission ja Eurocities-kaupunkiverkoston edustajat yhdessä konferenssiin osallistuneiden nuorten mentorien kanssa käsittelivät kestävästä kaupunkikehityksestä ja ilmaisivat tukensa Ukrainalle. Eurocities on eurooppalaisten suurten ja keskisuurten kaupunkien vaikuttamis- ja yhteistyöverkosto.

Valtuustotavoite 5: Espoo on viihtyisä, turvallinen ja luonnonläheinen kotikaupunki

- Espoo kutsuttiin Euroopan Unionin ilmastonmuutoksen sopeutumisen missioon. Ilmastonmuutokseen sopeutumisella tarkoitetaan keinoja ja tapoja, joilla voidaan varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja vähentää yhteiskunnan ja ympäristön haavoittuvuutta niille - esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden suojelulla. EU tukee missiolla vähintään 150:tä Euroopan aluetta ja yhteisöä, jotta niistä tulisi ilmastonmuutoksen kestäviä vuoteen 2030 mennessä. EU:n missiot ovat uusi instrumentti suurten globaalien haasteiden ratkaisemiseksi.

Valtuustotavoite 6: Hiilineutraali Espoo 2030

- Espoo valittiin toteuttamaan Euroopan Unionin missiota ”100 ilmastoneutraalia ja älykästä kaupunkia vuoteen 2030 mennessä”. Komissio valitsi 377 eurooppalaisesta hakijasta sata edelläkävijäkaupunkia. Valitut kaupungit toimivat kokeilu- ja innovaatiokeskuksina ratkaisuille, joiden avulla kaikki Euroopan kaupungit voivat saavuttaa samat tavoitteet vuoteen 2050 mennessä. Missiot mahdollistavat Espoolle myös hyvien käytäntöjen jakamisen, vastavuoroisen oppimisen ja hyvän aseman EU-rahoituksen hakemiseen.

Valtuustotavoite 7: Espoo on Suomen paras kotouttaja

- Maahanmuuttajien osaamiskeskukset edistävät kansainvälisten osaajien työllistymistä. Omnian osaamiskeskuksen asiakkaista 43 % (162 henkilöä) ja korkeakoulutettujen maahanmuuttajien osaamiskeskuksen asiakkaista 54 % (138 henkilöä) työllistyi yrityksiin. Osaamiskeskusten palveluihin osallistui yhteensä 956 asiakasta. Lisäksi Espoo Talent Hubin tarjoamiin ura- ja yhteisöpalveluihin osallistui lähes 2 000 kansainvälistä osaajaa ja 110 yritystä.

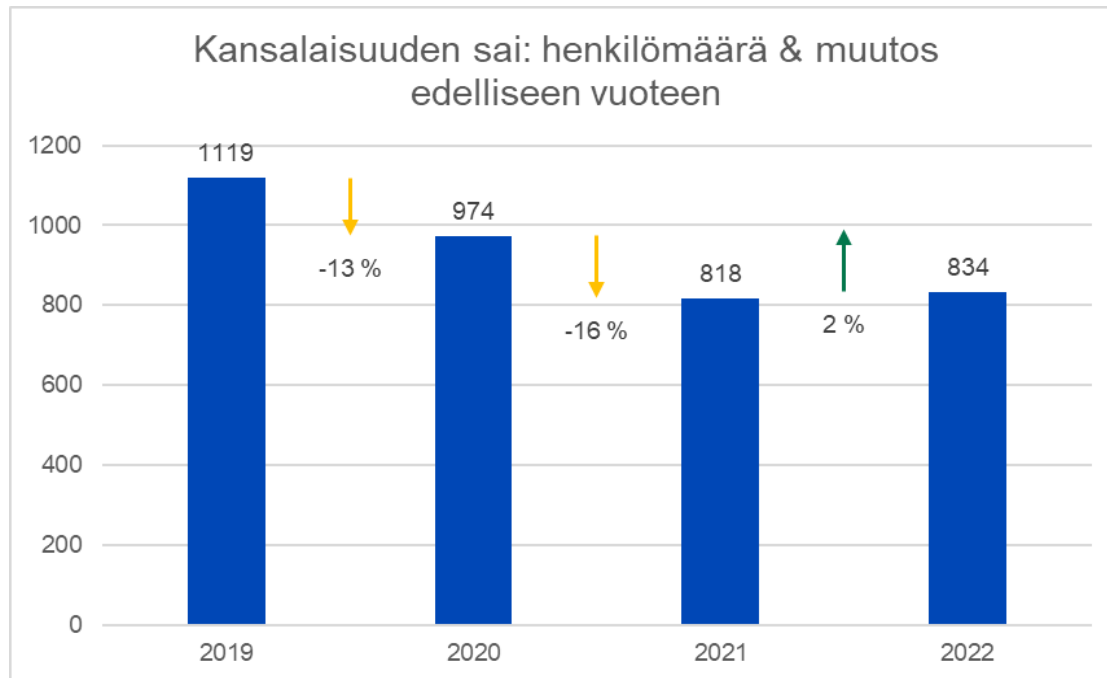
Kansalaisuuden saaneet ja kansainvälisyys koulutuksessa

834 espoolaista asukasta sai Suomen kansalaisuuden vuonna 2022

Määrä kasvoi 2 %:lla vuoteen 2021 verrattuna.

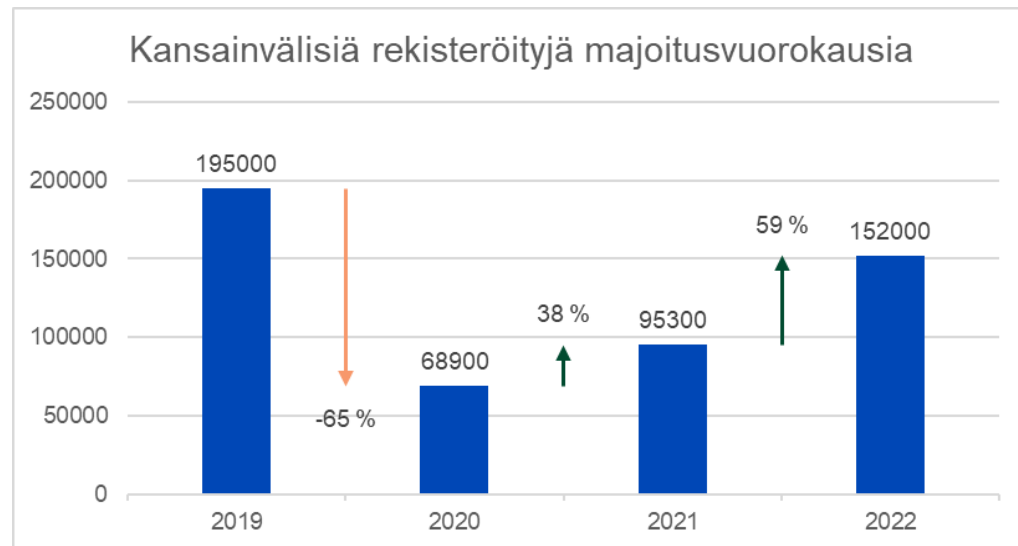
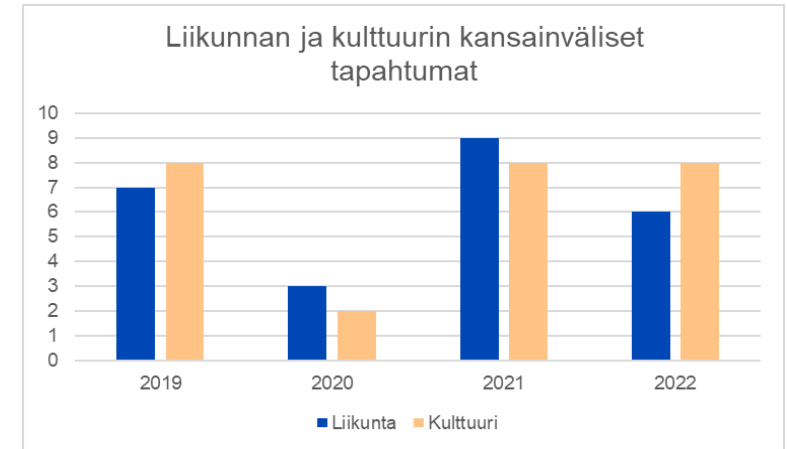
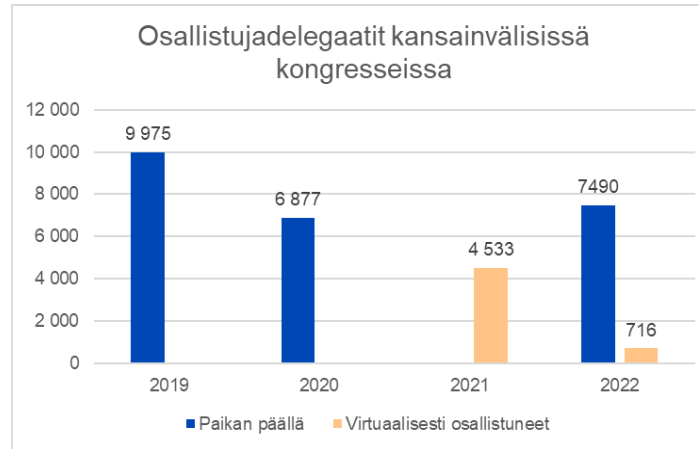
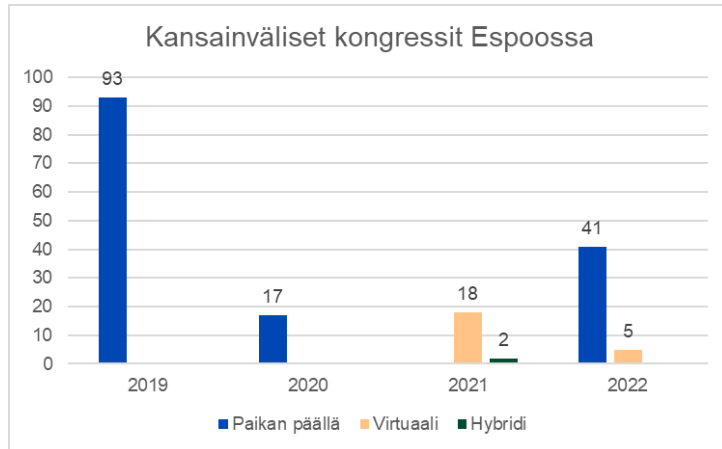
Korkeakoulujen kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrä laski ja vaihto-opiskelijoiden määrä kasvoi

Peruskouluissa tarjottiin oman äidin kielen opetusta 48 kielellä.

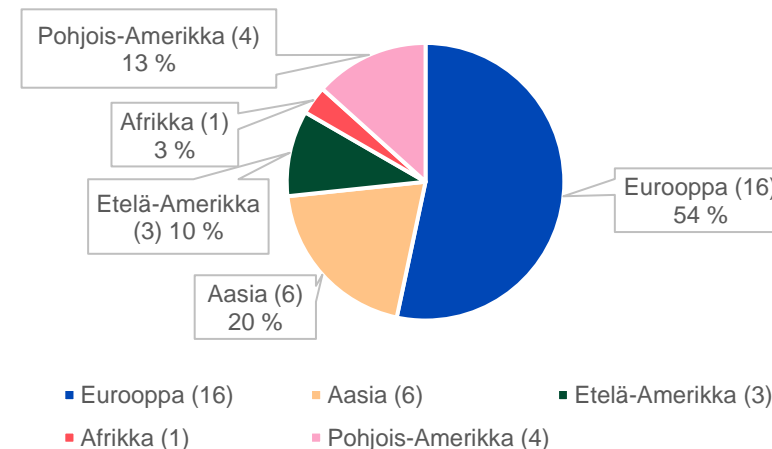

	2021	2022	Muutos edelliseen vuoteen, kpl	Muutos edelliseen vuoteen, %
Koulujen oman äidinkielen opetuksen kielten määrä	42	48	6	14,3 %
Opetettavien vieraiden kielten määrä lukioissa	9	9	-	-
Kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita korkeakouluissa	3914	3022	-892	-22,8 %
Vaihto-opiskelijoita korkeakouluissa	793	1271	478	60,3 %

Kansainvälinen matkailu, tapahtuma- ja vierailutoiminta

Kaupungin rekisteröimät kansainväliset vierailijadelegaatit maanosittain 2022

Kansainvälisten kongressien ja matkailijoiden määrä on lähtenyt kasvuun pandemian jälkeen.

Kaupungin kansainvälisten kulttuuri- ja liikunta-tapahtumien määrä on palautunut pandemiaa edeltävälle tasolle.

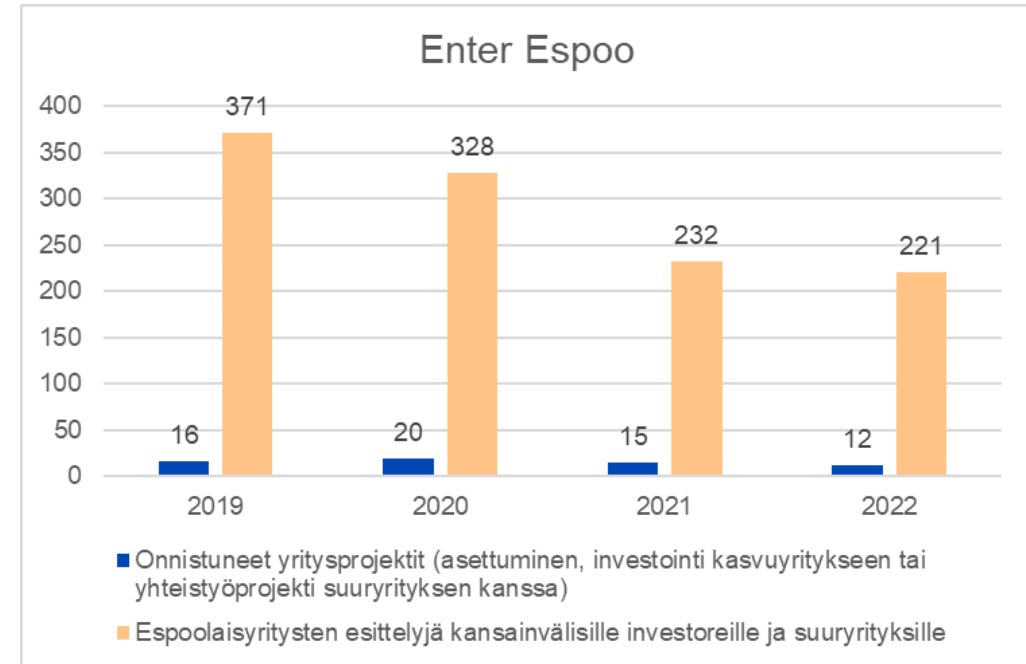
Kaupungilla rekisteröitiin 30 vastaanotettua kansainvälistä vierailudelegaatiota (ei vertailutietoa aiempiin vuosiin).

Elinkeino- ja työllisyystoiminta

Espoo Talent Hub rakentaa yhteyksiä organisaatioiden, yritysten ja ammattilaisten välille järjestämällä esimerkiksi rekrytointitapahtumia ja tarjoamalla mentorointipalveluja.

Kansainvälisille osaajille järjestettyihin ura- ja yhteisötapahtumiin osallistui 1938 henkilöä ja 110 yritystä. Henkilöosallistujamäärä kasvoi yli 500 henkilöllä.

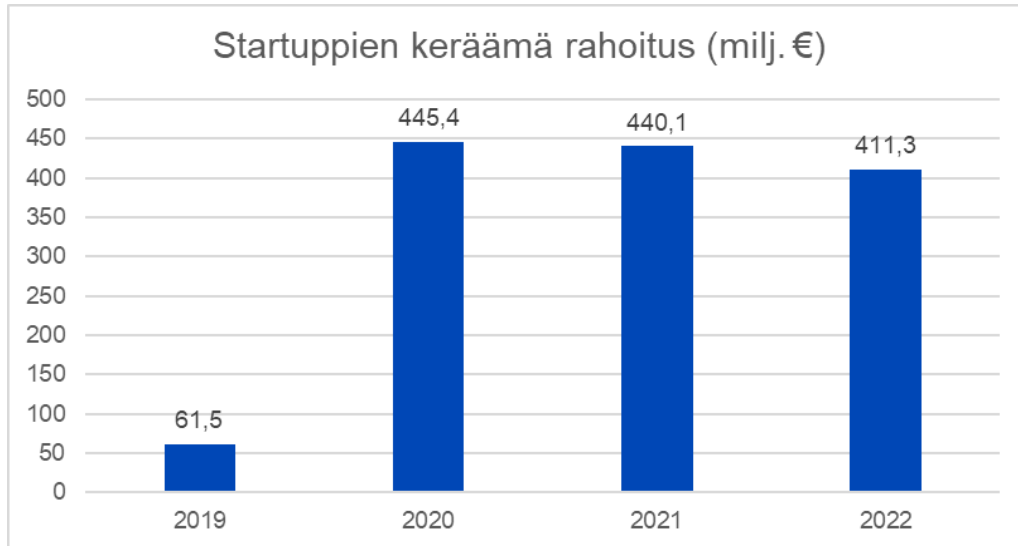

Enter Espoo on Espoon kaupungin omistama markkinointiyhtiö, jonka tehtävä on houkutella yrityksiä, investointeja ja vierailijoita Espooseen.

Yhtiö järjesti 221 yritysesitystä kansainvälisille sijoittajille ja suuryrityksille. 12 yritysprojektia johti yrityksen asettumiseen Espooseen, investointiin espoolaiseen kasvuyritykseen tai yrityksen yhteistyöprojektiin suuryrityksen kanssa.

Espoon taloudellinen vetovoima

Espoolaiset startup-yritykset keräsivät rahoitusta €411.3M

Suurimmat espoolaiset rahoituskierrokset 2022:

- IQM Quantum Computers €128M
- ICEYE €123.6M
- CH-Bioforce €15M
- Zevoy €14.2M
- Paptic €10M

Lisäksi 19 yritystä keräsi yli €1M suuruiset rahoituskierrokset

Vertailu muihin kaupunkeihin:

- Suomi: Helsinki €1.3B (ilman yksisarvisia Relex ja Aiven €598M), Tampere €5.2M ja Oulu €28.6M.
- Pohjois-Eurooppa: Tallinna €909M, Oslo \$1.1B, Tukholma \$7.2B

Espoo arvioitiin kuudenneksi houkuttelevaksi sijoituskohteeksi Euroopan pienistä kaupungeista

TOP 10 SMALL EUROPEAN CITIES OF THE FUTURE 2023 – OVERALL

RANK	CITY	COUNTRY
1	Basel	Switzerland
2	Cork	Ireland
3	Reading	UK
4	Luxembourg	Luxembourg
5	Geneva	Switzerland
6	Espoo	Finland
7	Cambridge	UK
8	Ghent	Belgium
9	Slough	UK
10	Oxford	UK

TOP 10 SMALL EUROPEAN CITIES OF THE FUTURE 2023 – ECONOMIC POTENTIAL

RANK	CITY	COUNTRY
1	Cork	Ireland
2	Basel	Switzerland
3	Luxembourg	Luxembourg
4	Geneva	Switzerland
5	Espoo	Finland
6	Reading	UK
7	Cambridge	UK
8	Ghent	Belgium
9	Timisoara	Romania
10	Lausanne	Switzerland

Pienten eurooppalaisten kaupunkien joukossa (100 000 – 350 000 asukasta) Espoo arvioitiin 6. houkuttelevaksi sijoituskohteeksi ja 5. lupaavammaksi talouskehityksessä (2023).

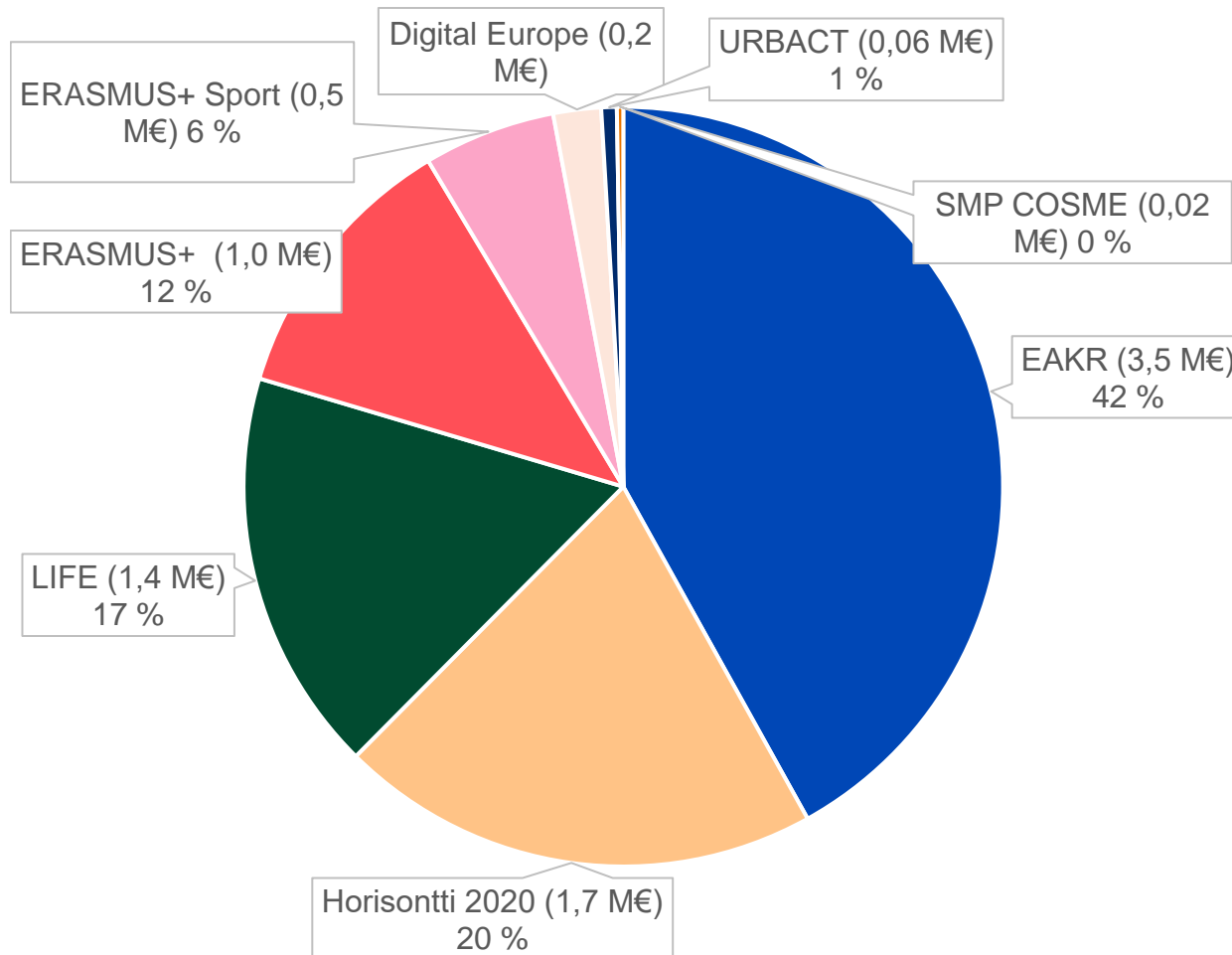
Lähde: FDI Intelligence: European Cities and Regions of the Future 2023

Espoon innovaatioyhteisössä tehtiin 6. eniten patenttihakemuksia Euroopassa. Patenttihakemusten osuus oli 59% Suomen hakemuksista.

Lähde: Euroopan patenttitoimisto (2021)

Käynnissä olleet EU-rahoitteiset kehityshankkeet 2022

Espoon budjettiosuuden kokonaisarvo hankkeiden kokonaiskeston ajalta ja jakauma rahoitusinstrumentittain.

EAKR (Euroopan aluekehitysrahasto): Euroopan eri alueiden välisten kehityserojen vähentäminen ja elintason parantaminen heikoimmassa asemassa olevilla alueilla.

Digital Europe: Digitaalinen Eurooppa –ohjelma tukee digitaalisten valmiuksien kehittämistä ja teknologioiden käyttöönottoa.

Erasmus+: koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelma, josta rahoitetaan yhteistyötä Euroopassa. **Erasmus+ Sport** on liikunnan ja urheilun alaohjelma.

Horisontti 2020: tutkimuksen, innovoinnin ja skaalauksen rahoitusohjelma useissa eri teemoissa.

LIFE: ympäristö- ja ilmastotoimien rahoitusohjelma.

SMP COSME (Single Market Program): tekee eurooppalaisista pk-yrityksistä kilpailukykyisempiä ja kestävämpiä tukien samalla eurooppalaista yrittäjyyttä.

URBACT: yhteistyöohjelma ja verkostoitumisalusta Euroopan kaupungeille. URBACT saa rahoituksensa pääosin Euroopan aluekehitysrahastolta.

Käynnissä olleet EU-rahoitteiset kehityshankkeet 2022

Hankkeiden tavoitteet ja sisällöt.

Euroopan aluekehitysrahasto EAKR (3,5 M€)	Tutkimuksen ja innovoinnin ohjelma Horisontti 2020 (1,7 M€)	Ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelma LIFE (1,4 M€)	Koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelma ERASMUS+ (1,5 M€)
<ul style="list-style-type: none"> Päätyneet 6Aika-hankkeet (Suomen kuuden suurimman kaupungin kestävän kaupunki-kehittämisen strategia 2014-2022) 5 kestävän kehityksen projektia kansallisten kumppanien kanssa Esim. Kestävän kasvun kehitysympäristöjen toteutuspolku Aalto-yliopiston, Omnian ja VTT:n kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> SPARCS: energiapositiivisten alueiden kehittäminen (36 kumppania) UserCentriCities: digitaalisten palvelujen käyttäjälähtöisyyden edistäminen (9 kumppania) HYBNET: hybridiuhkien torjunta (25 kumppania) 	<ul style="list-style-type: none"> Liito-orava-LIFE: liito-oravan suojelutason parantaminen (kumppaneita Suomessa 13 ja Virossa 4) 	<ul style="list-style-type: none"> Yli 20 projektia kouluissa ja lukioissa MDRNSPRTS: digitalisaation hyödyntäminen liikkumisen ja liikunnan kehittämisessä (0,5M€)
Kaupunkien yhteistyöohjelma URBACT (0,5 M€)	Digitaalinen Eurooppa (0,2 M€)	Yritysten kilpailukykyä tukeva SMP COSME (0,02 M€)	
<ul style="list-style-type: none"> Health & Greenspace: Kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden tukeminen kaupungin siniviherrakenteen avulla (9 kumppania) 	<ul style="list-style-type: none"> FAIR EDIH (Finnish AI Region European Digital Innovation Hub): kokeilu- ja testbed-palveluita pk-yritysten tekoälykehityksen tueksi kymmenien kumppanien kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> ALLIANCE: EU:n vihreän kehityksen ohjelman (EU Green Deal) edistäminen paikallistasolla (Local Green Deal), jotta kestävä kehitystä jalkautettaisiin yhdessä Euroopan laajuisesti (4 kumppania) 	

Minne olemme menossa?

Maailma ja Suomi

- Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja globaalit jännitteet vaikuttavat kansainvälisiin liittoumiin, sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään, talouteen ja ihmisten eriarvoistumiseen. Ilmastonmuutos lisää muuttovirtoja ja globaaleja kriisejä.
- Tarvitaan monenkeskistä yhteistyötä vastauksena yhteisiin haasteisiin. YK:n kestävän kehityksen agenda mahdollistaa sektorit ja maanrajat ylittävän yhteistyön. Monet kaupungit ottavat näkyvämpää roolia Agenda 2030 edistämisessä.
- EU on Suomen ulkosuhteiden ja talouden tärkein viitekehys ja yhteisö. EU pyrkii kasvattamaan omavaraisuuttaan ja toimintakykyään. EU:n investoinnit vihreään siirtymään ja digitalisaatioon kasvavat.
- Venäjä eristäytyy entisestään länsimaista. Suomi määrittää profiiliaan Naton jäsenmaana ja vahvistaa osaltaan sekä osana EU:ta suhdetta Yhdysvaltoihin.
- Kiinan rooli vahvistuu. Suomi kehittää Kiina-yhteistyötä omista arvoista ja intresseistä lähtien.
- Suomi etsii aktiivisesti uusia kumppanuuksia ja markkinoita – esimerkiksi Latinalaisesta Amerikasta, Intiasta ja Afrikasta. Vihreä siirtymä tarjoaa mahdollisuuksia suomalaisen osaamisen hyödyntämiselle.

Lähteet: Ministeriöiden tulevaisuuskaatsaus 2022, Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko 2023

Espoo

Monipuolistamme kansainvälistä yhteistyötä:

- Osoitamme tukemme Ukrainalle mm. tekemällä yhteistyötä Kryvyi Rihn kaupungin kanssa.
- Jatkamme YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden edistämistä kansainvälisessä yhteistyössä ja osallistumme YK:n kaupunkiyhteistyöhön.
- Vahvistamme Espoon toimijuutta EU:ssa esimerkiksi osallistumalla EU:n kestävän kehityksen missioihin sekä vaikuttamalla ja tekemällä yhteistyötä kumppanien kanssa ja verkostoissa, kuten Eurocities.
- Teemme ystävyyskaupunkiyhteistyötä Shanghain kanssa ulkoministeriön Kiinaa koskeviin linjauksiin perustuen.
- Laajennamme Espoon elinkeinokehitystä tukevaa yhteistyötä vahvistamalla yhteyksiä mm. Yhdysvaltoihin.
- Lisäämme Espoon innovaatioyhteisön ja sen tuottamien kestävän kehityksen ratkaisujen tunnettuutta mm. tiivistämällä yhteistyötä lähetystöjen kanssa Suomessa ja maailmalla.
- Mahdollistamme sivistyksen ja oppimisen voimin kuntalaisten, erityisesti lasten ja nuorten, maailmankansalaisen tietojen, taitojen, arvojen ja asenteiden vahvistumisen.

Kaupungin valmiuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja globaalien ilmiöiden ymmärrykseen on tarpeen edelleen kehittää.